

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3 - Telefon št. 31-22, 31-23
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskričičeva zastopstva za Slovenijo in Italijo in
inženirstvo: UPI S. A., MILANO
Računa: za Ljubljansko pokrajino po poštno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3118

JUTRO

Ishaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 25 lir.
Uredništvo:
Ljubljana - Pucničjeva ulica št. 3
Telefon št. 31-22 31-23 31-24
Rokopis se ne vračajo

Erneuter Feindangriff bei Caen Vergebliche Durchbruchversuche der Nordamerikaner südwestlich Vire und östlich Avranches - Schwere Kämpfe bei Baranow

Aus dem Führerhauptquartier, 8. August.
Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:
Nach mehrstündigem Trommelfeuer trat der Feind in den heutigen Morgenstunden südlich und südöstlich Caen erneut zum Angriff an. Heftige Kämpfe sind entbrannt.
Westlich der Orne führte der Gegner starke Einzelangriffe, die zerschlagen wurden.
Südwestlich Vire und östlich Avranches setzten die Nordamerikaner auf breiter Front ihre Durchbruchversuche unter stärkstem Material- und Luftwaffeneinsatz fort. In schweren Kämpfen, die bis in die Abendstunden andauerten, wurden sie vor unserer zweiten Stellung verlustreich abgewiesen.
Weiter südlich warfen Panzerdivisionen des Heeres und der Waffen SS den Feind beiderseits Mortain trotz verbissener Gegenwehr nach Westen zurück. Feindliche Gegenangriffe scheiterten.
Im Raum östlich Laval verstärkte der Gegner seinen Druck.
In der Bretagne zerschlugen unsere Sicherungen feindliche Angriffsspitzen und setzten sich dann befehlsgemäß auf die Abschnitte Brest und Lorient ab. Um St. Malo tobten erbitterte Kämpfe.
In der Nacht zum 7. 8. wurde ein feindlicher Zerstörer in der Seine-Bucht durch Lufttorpedotreffer schwer beschädigt.

Sovražnikovi poskusi proboja na invazijskem bojišču so se izjalovili Junaški odpor nemških oporišč v Bretagni

Berlin, 8. avg. V Normandiji poizkušajo Američani že več dni, da bi z vedno hujšimi napadi na odseku vzhodno od Avranches podprli napredovanje Britancev, ki doživljajo vedno nove poraze. V nedeljo je zbral nasprotnik še enkrat več divizij ter je napadel na široki črti ob Severnem gozdu in ob obeh bregovih reke See. Z zelo težkimi ojemem številnih baterij in s silovitimi letalskimi napadi pričeti in stalno podpirani sunek se je razvil ob obeh straneh St. Poisa. Dalje proti severu so se napadu priključili Britanci, ki so napadli zapadno in severovzhodno od Vira.
Nadaljnje napade v svrhu vezanja nemških čet je izvršil sovražnik južozapadno in južno od Caena. Najhujši boj so se razvili na kakih 25 km dolgem bojišču, ki je potekalo skozi kraje Vire-St. Polis in Cherence. Z brezobzirno uporabo svojih divizij je sovražnik uspel da je po večurnih borbah ponekod vdri v nemške črte. Takojšnji protinapadi pa so vdore zajezili. Ob tej priložnosti je bilo na enem samem mestu uničenih 28 oklopnikov. Sovražnik je hotel okrog Vira prebiti nemške črte, da bi dal tudi obema britansko-kanadskima armadama, ki sta vezani na trdne črte, možnost za obsežne pokrete.
Izjalovljeni sovražnikov poskus proboja ter nemški protinapadi so le še povečali nasprotnikove težave. Številni sovražnikovi oddelki, med njimi kanadski, škotski in angleški elitni polki so v Normandiji že hudo izkvarjeni. Poleg tega so izgubili britanske in kanadske čete mnogo tankov. Doselej je bilo uničenih 3.000 oklopnikov. Kljub temu so nasprotnikovi oddelki v glavnem le zaradi tega napredovali, ker so nemške čete radi skrivanja bojišča prostovoljno opustile nekaj ozkih pasov. Montgomery je še vedno prisiljen, da kljub velikim izgubam vedno znova napada močno nemško obrambno črto.
V zvezi z nemškimi protisunkji so se postavile nemške čete po robu tudi Američanom ki so v zadnjih dneh tam prodrli. Ter so jih napadle na odseku med krajev See in Selune. Kljub ogorčenemu odporu so napredovale in pri tem uničile odrezane sovražnikove sile.
Južno in južozapadno od Avranches je pritiskal sovražnik dalje proti vzhodu, proti Mayenni, na jug pa proti gornji Loiri in na zapad proti Bretanji.
Ob Mayenni so Nemci začasno razbili sovražnikove sile. Tudi v gorah južovzhodno od St. Maloja in vzhodno od Bresta so nemške čete ustavile sovražnika. Obrambo vodijo z okretnimi oddelki. Ojačili so odpor nemških oporišč z močnimi silami. S tem se je brzina sovražnikovega napredovanja zmanjšala.
Poleg tega je nasprotnik pri svojem napredovanju enostavno pustil za seboj številna odprana gnezda. Ta nadaljuje sedaj za njegovim hrbtom boji proti napredujočim sovražnikovi ojačenjem. Američani imajo vsled tega mnogo težav in le z največjimi napori dovažajo za svojimi napredujočimi oklopniki klmi pehoto, zlasti še, ker tudi nemško letalstvo podnevi in ponoči uspešno bombardira s kolonami zaprtane ceste. Nadaljnje pomembne izgube je imel nasprotnik v svojem zaledju tudi zaradi uspehov nemških torpednih letalcev v borbi proti njegovi oskrbovalni mornarici, ki je bila zbrana v Seinskem zalivu, kakor je bilo to obelodano že v vojnem poročilu.

„Za čuda normalno“ je bilo življenje v Normandiji

Zeneva, 3. avgusta. V angleškem tedniku »Truth« piše sir Ernest Benn, da so zavezniški naleteli v Normandiji na »za čuda normalno« življenje prebivalstva. Vsi zastopniki UNRA in AMGOT, ki so seveda pršli z invazijsko vojsko, so bili nad tem zelo začudeni, ker so si domišljevali da prihajajo kot osvoboditelji francoskega naroda, ki že umira od lakote, je zastavljen ter obupan, a so naleteli nasprotno na ljudi, ki se jim je dobro godilo. Nihče v zavezniškem taboru ni tega verjel in zato so bili tudi tako začudeni. Opazili so, kako so lažna poročila zavezniške propagande, kajti Nemci niso le dobro hranili francoskega

Dnevno povelje maršala Mannerheima

Helsinki, 8. avg. Vrhovni poveljnik finske vojske maršal Mannerheim je izdal sledeče dnevno povelje:
Po zakonu, ki ga je sprejel finski parlament, sem sprejel visoko mesto predsednika republike. Zavedajoč se velike odgovornosti, sem storil to z istim občutkom dolžnosti, ki preveva finske vojake.
Vojaki! Boj za obstoj in bodočnost dežele se nadaljuje. V svojstvu vrhovnega poveljnika oboroženih sil vas pozivam k vztrajnosti in vzdržnosti. Neomajano medsebojno zaupanje in enotnost našega naroda bosta najmočnejša zaščita naše dežele. — Vrhovni poveljnik oboroženih sil maršal Finske Mannerheim.

Führer Mannerheimu

Führerjev glavni stan, 8. avg. Führer je poslal maršalu Finske vitezju pl. Mannerheimu ob njegovem imenovanju za finskega državnega predsednika prisrčne brzojavne čestitke.

Kdo ve, kje je Gördeler?

Berlin, 8. avg. Bivši nadžupan dr. Karl Gördeler, sedaj na begu, rojen dne 31. VII. 1884 v Schneidemühl, nazadnje stanujoč v Leipzig, še vedno ni prijel. Z opozorilom na nagrado 1.000.000 RM se znova napašajo vsi, ki bi lahko dali podatke o njegovem domnevem bivališču, da to takoj javijo najbližji policijski postaji. Kdor bi prijavo opustil ali mu kakor koli pomagal na begu, bo strogo kaznovan.

Knut Hamsun na nemški podmornici

Berlin, 7. avgusta. Vojni poročevalec Heins Beams piše:

S tem, da je obiskal veliki norveški pesnik Knut Hamsun neko nemško podmornico v neki južno-norveški luki, je dokazal svoje veliko prijateljstvo do Nemčije in zanimanje za sedanjo svetovno vojno. Veliki norveški pesnik se je tudi vpisal v častno knjigo gostov na podmornici. Pesnik neomejno veruje v pravično zmago za Evropo.
Pesnik, ki je še kljub svojim 85. letom izredno šil, se je na podmornici zelo zanimal za tehnične posebnosti. Pri slovesu o mornarjev podmornice, ki jih je pesnik imenoval ponovno svoje tovarše, se je zahvalil za gostoljubje in želel pomorščakom srečno pot ter povratek. Izrazil je svoje trdno prepričanje, da bo zmagala mlada Evropa pod vodstvom Nemčije.
Vieoko vzravnano, telesno in duševno šil je zapustil Knut Hamsun, »star iz Nørholma«, podmornico, ves navdušen nad odlično nemško tehniko in nemškim izumiteljskim duhom. S pomola je še enkrat z dvignjeno roko pozdravil nemške tovarše, ki sedaj, ko so osebno videli in govorili z njim, še tem bolj cenijo velikega Norvežana. Spoznal je v njem odkritosrčnega prijatelja Nemčije.

V Italiji le topniški boji in krajevni spopadi

Berlin, 8. avg. Na italijanskem bojišču so se razvili v nedeljo le topniški dvoboji in krajevni spopadi. Dva večja sovražnikova napadala oddeka sta znova poizkušala, da bi ob zapadnem robu Florencia prekoračila Arno ter z boka vdrla na področje nezaščitenega mesta. Nemške zaščitnice so takoj sprejele borbo ter so prepredile nasprotnikov poizkus. Neke nadaljnja britanska skupina, ki se je v temju utrdila vzhodno od Florencia, je morala nazaj čez reko. Pri nemških napadalnih akcijah in pa v obrambi proti tipajočim sovražnikovi silam so uničili nemški padalec 14 oklopnikov.
Britanci so znova brez sramu obstreljevali področje Florencia brez vsakega cilja. Več mostov, cerkva, zgodovinsko pomembnih poslopj, zlasti severno in južno od Ponte Vecchia je bilo hudo poškodovanih, čeprav niso imeli po prostovoljnem odho-

Naloge in uspehi nemških oklopnikov v Italiji

... 7. avg. P. K. Vprašali bi se lahko, kakšno vlogo je igralo v obrambnih bojih v Italiji tako izrazito napadno orožje, kakor je oklopnik. Sovražnik je pri svojih poizkusih proboja, vedno če je to le dopuščalo ozemlje, ščitil svoje pehote z oklopniki oddelki, vendar je prišlo le redko do prave oklopniske bitke. To pa se ni zgodilo zaradi tega, ker bi naj morda že prešla doba oklopniskih bitk, marveč nemško vodstvo ni hotelo napraviti napake, da bi se zoperstavilo množični uporabi oklopnikov na sovražnikovi strani z enako množico oklopnikov. Če je materiala na nasprotnikovi strani več, potem se ne sme uporabljati material, marveč se je treba boriti z drugimi sredstvi. Nobena tajnost ni, če se ugotovi, da so bili nemški oklopniki pri odnkahih pokreth na južnem bojišču vedno tako dobro razpostavljeni, da so z najmanjšimi izgubami prizadejali sovražniku čim večjo škodo. Tako je na primer sam oddelk »Tigrov«, ki mu poveljuje nosilec mečev major Hudel, uničil od pričelka odnkahih pokretov poleg drugih 150 oklopnikov ter 35 protitankovskih topov.
Naloga oklopnika se je v obrambnem boju sicer spremenila, toda staro geslo »oklopniki napreje« je ostalo še vedno v veljavi. Oklopnike so na mnogih mestih uporabljali kot protitankovske topove ter so imeli ob takih prilikah nalogo razbiti sovražnikove oklopniske napade. Kjer pa se je nasprotnik trdnostno upiral, so čisto posegli v boj oklopniki ter podprli obrambni boj grenadijev. Čestokrat so se pognali nemški oklopniki tudi bliskovito v protinapade ter vrgli sovražnika z njegovih postojank, ki si jih je priboril le po izredno

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 7. avg. Današnje finsko vojno poročilo pravi:
Na Karelski ožini je bila pri Vuopalmiju odbita sovražnikova napadalna skupina. Severovzhodno od Ladoškega jezera je v nekaterih odsekih živahno delovanje napadalnih skupin in motilni omenj težkega orožja.
V silnih bojih pri Ilomantsiju je bilo med ostalim uničenih tudi pet protitankovskih voz. S področja Rukajärvi ni ničesar novega poročati.
Naša lovska in protiletalska obramba sta sestrelili 3 sovražnikova letala.
Helsinki, 6. avg. Na Karelski ožini je vdrla pri Ipranttili neka napadalna četa v sovražnikove postojanke. Uničila je 9

Ponoven sovražnikov napad pri Caenu

Brezuspešni proborni prizkusi Severnoameričanov južno-zapadno od Virea in vzhodno od Avranches - Težki boji pri Baranowu

Führerjev glavni stan, 8. avg. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:
Po večurnem bobnečem ognju je pričel sovražnik v današnjih jutranjih urah znova z napadom južno in južovzhodno od Caena. Razvili so se siloviti boji.
Zapadno od Orne je izvršil nasprotnik posamezne močne napade, ki smo jih razbili.
Južozapadno od Virea in vzhodno od Avranches so nadaljevali Severnoameričani na široki črti ter z največjo uporabo materiala in letalstva svoje proborne napade. V težkih bojih, ki so trajali do večernih ur, so bili z izgubami zavrjeni pred drugo črto nrših postojank.
Dalje proti jugu so vrgle oklopniske divizije vojske in vojaške SS ob obeh straneh Mortaina kljub ogorčni obrambi sovražnika nazaj proti zapadu. Sovražnikovi protinapadi so se izjalovili.
Na področju vzhodno od Laval je nasprotnik ojačil svoje pritisk.
V Bretanji so naše zaščitnice razbile sovražnikove napadalne kline ter so se nato na poyelje odmaknile na odseka Brest in Lorient. Za St. Malo divjajo ogorčni boji.
V noči na 7. avgust je bil v Seinskem zalivu s torpedom težko poškodovan neid sovražni rušilec.

Pregled položaja na vzhodnem bojišču

Berlin, 7. avg. Mednarodni poročevalski urad poroča o položaju na vzhodnem bojišču:
Težišča sovjetskih napadov so bila včeraj na področju pri Baranovu. Bialstoku ter severno od Njemena. Na teh treh mestih so poskušali boljševiki z dovolom nadaljnjih močnih oklopniskih oddelkov in številnih strelskih divizij prebiti in razbiti nemško bojišče. Kot 4. velenapadalo področje lahko štejemo nadaljnja ozemlja severnega krila vzhodnega bojišča, kjer so se s težiščem na področju pri Birzaju zrušili v trdem nemškem odporu prav tako silni kakor brezuspešni in izgub polni boljševiški poizkusi proboja. Podrobno poročajo o večerajšnjih bojih:
V Karpatskem predgorju je se nadaljeval sovjetski pritisk proti nekaterim prelazom, žilavo se braneca obramba mađarskih oddelkov pa je lahko ustavila več sovražnih sunkov in zajezila neki vdor. Nemške oklopniske skupine so na področju ob zgorjem Sanu uspešno napadle močne boljševiške sile, zajele dele teh sil in jih uničile. Posebno ogorčeni boji so bili za sovjetski vdor pri Baranovu. Boljševiki so tu zbrali 10 strelskih divizij in 4 oklopniske zbroje, s katerimi so skušali razširiti vdor proti jugu in severu. Ves dan so se bili izredno trdi boji, ne da bi se boljševikom posrečilo razbiti nemške črte. Močni boljševiški napadi proti severu so bili vsi razbiti, pri čemer so utrpeli boljševiki zelo velike izgube in so poleg tega izgubili še 73 oklopnikov.
Na bojišču pri Visli je pričelo s svojega predmostja južno od Varšave 5 sovjetskih strelskih divizij z podporo oklopniskih oddelkov ponoven napad za proboj. Po predhodni pridobitvi ozemlja so jih močno napadli nemški oklopniski oddelki globoko v desni bok. Nemci so s svojim protinapadom odrezali naprej potisnjene sovjetske oddelke in jih uničili. Istočasno so nemški oklopniski oddelki močno zožili sovjetsko predmostje.
Na bojišču pri Varšavi in vzhodno od Varšave je potekel večerajšnji dan brez večjih bojov, nasprotno pa so pričeli boljševiki zopet velenapad severozapadno od Bialistoka. Potem ko so prehodno vdri v nemške črte, so bili s protinapadom nemških rezervnih oddelkov poraženi deloma v bojih iz bližine. Severovzhodno od Sudaena in pri Vilkovišku je prišlo zaradi težkih izgub, ki so jih utrpeli boljševiki prejšnje dni, le do krajevnih bojov. Nasprotno pa se je razvijala že od zgodnjih jutranjih ur večerajšnja dne severno od Njemena velika obrambna bitka med nemškimi silami ter sovjetsko napadalo armado, ki je obstajala iz približno 9 strelskih divizij in 2 oklopniskih brigad. Po dolgo trajajočih ogorčenih bojih se je posrečil boljševikom vdor. S protinapadom neke oklopniske nemške bojne skupine in z uporabo več sto nizko leteljih letal ter oklopniskih bojnih letal pa se je posrečilo zajeziti sovjetski prodor. Kljub sovražnikovemu vdoru so doživeli Nemci popoln obrambni uspeh, tem bolj, ker so z uničenjem 83 sovjetskih oklopnikov skoro uničili obe oklopniski brigadi.
Na severnem krilu vzhodnega bojišča so bili posebno težki boji na področju Bausk-Birzaj. Potem ko se je pred par dnevi posrečilo neki nemški napadalni skupini, da je z energičnim sunkom od severa dosegla to črto, so pričele večeraj močne boljševiške strelske in oklopniske sile protinapad. V teku dneva je moralo nemško vodstvo opustiti nekaj kilometrov ozemlja, posrečilo pa se mu je preprečiti vsak proboj in uničiti 36 sovjetskih oklopnikov, s čimer je bila močno prizadeta boljševiška glavna napadalna sila.
Južozapadno od Pskova sta bila 2 sovjetska strelska polka odrezana od zvez z zaledjem in uničena. Na bojišču pri Narvi je potekel dan brez posebnih bojov.

Rumunska vojska kos položaju

Bukarešta, 8. avg. O sedanjem položaju Rumunije piše Petro Ghiata v listu »Viața«: Ne da bi prikrivali obojestranske nevarnosti, bodo Rumuni kos težkemu položaju, v katerem so sedaj. Rumunija ima močno vojsko, ki je dobro oborožena. Njeni vojniki in častniki so pripravljani na vsako žrtev za obrambo rumunskih mej.

Odhod hrvatskih letalcev na vzhodno bojišče

Berlin, 8. avg. Te dni je zapustila jata hrvatskih bojnih letalcev svojo domovino in odšla k hrvatski letalski legiji na vzhodnem bojišču. S tem so dobile edince hrvatske letalske legije, ki so bile že večkrat omenjene v nemškem vojnem poročilu, močno ojačene. Legionarji, ki so odšli na vzhod, so prostovoljno, ki so bili skrbno izveščani v Nemčiji. Z njimi odhaja na bojišče tudi polkovnik Džal, ki je dalje časa poveljeval hrvatskim lovskim letalcem na vzhodu.
Poglavnik je sprejel pred odhodom odposlanstvo legionarjev in mu izrazil najboljše želje domovine v boju proti skupnemu sovražniku.

Sovjetski načrti o okrnitvi gravic malih narodov

Stockholm, 8. avg. Sovjetski mesečnik »Zvezda« objavlja po vidi newyorškega dopisnika »Stockholms Tidningen« članek Kalinina o sovjetskem stališču glede ustanovitve mednarodne vojnove organizacije.
Pisec zahteva, da mora biti bodoča mednarodna organizacija zgrajena na »močnem vodstvu« velesil. Malim državam dopuščja Kalinin pri vzdrževanju miru le pomožno vlogo. Po njegovem naj bi obstojala njihova naloga v tem, da dajo velesilam na razpolago mornariška in letalska oporišča in v gotovih okoliščinah tudi svoje čete, obrnavanje zgolj vojaških vprašanj pa naj bi bila izključna naloga velesil.
Tu s sovjetske strani zopet jasno pričajo, da bi v bodočem miru v vsjetski reži ni imele male države nikake besede več. Smele bi dati na razpolago velesilam oporišča in v gotovih okoliščinah svoje čete. S tem bi bila v boljševiški Evropi uničena vsakršna samostojnost malih držav in bi boljševiškim pomenil odpoved narodnemu življenju posameznih narodov. Njim bi le diktirali, oni pa bi morali poslušati. Mlada Evropa pa bo to pot preprečila.

Danilovgrad trdno v nemški oblasti

Berlin, 7. avg. Kakor poroča DNEB, ni resnično poročilo, ki so ga razširili sovražniki 4. avgusta, češ da so tolovaji zasedli črnogorsko mesto Danilovgrad. Danilovgrad je še nadalje pod nemškimi varstvom.

Potopljena turška ladja na Švedskem

Stockholm, 8. avg. Kakor poročajo iz Ankare, se je v prvih jutranjih urah v ponedeljek potopila na Črnem morju turška ladja »Merkur«, ki je bila na poti v Turčijo. Na ladji je bilo 250 židov, ki so razen 4 vsi utonili.

Ameriška letala pristala na Švedskem

Stockholm, 8. avg. Kakor javlja agencija TT po poročilu švedskega vojaškega štaba, so na različnih mestih na Švedskem pristala 4 ameriška letala, ki so v nedeljo priletela nad švedsko ozemlje. Švedske vojaške oblasti so prevzele letala ter internirale posadke.

Ob ustju Orne

Priljubljeni članek vojnega poročevalca Hermuta Bernita je bil napisan še pred novim valom središnih bojev, ki se je pretekli teden raznel ob reki Orni v Normandiji. Poročevalca opisuje boje ob atlantskem braniku in zaključuje svoje zanimivo poročilo z naslednjim slikovitim opisom enega izmed množestvenih spopadov ob izlivu Orne v morje.

»Siva tema leži nad pokrajino. Mesec se opaža samo z nekoliko jačjim svitom na podečih se oblakih. Bunkerji stoje kot široke sence. Nad njimi kroži sovražnikovo prevozno jadrnalno letalo, ki ga pa ogenj iz naših bunkerjev kmalu pogodi, da pada kot velikanska plamenčasta bakla za gozdom na tla. Neko drugo letalo iste vrste pa je pristalo v neposredni bližini in naše posadke vedo, kakšna je njegova posebna naloga. Razen močne čete ima to jadrnalno letalo s seboj tudi metalce plamenov, kompresorske svedre in razstreliva za pokončevanje bunkerjev.

Ti boji v temi zahtevajo od živcev izrednih naporov. Človek ne ve, ali je premikajoča se senca prijatelj ali sovražnik. Pokrajina je sploh nepregledna. Toda sedaj je poveljnik spoznal smer glavnega napada s koptine. Takoj ukaze odpor v to smer. Posadka izvleče havvice iz bunkerjev in jih naravnata proti napadalcem. Čez trenutke že grme granate na odprto polje. Boj iz bližine je neizogiben. Sovražnik se bliža v velikem polkrogu. Tu in tam poskoči za trenutek črna senca in izgine v granatni rupi. Tam šine nekaj temnega pokoncu in še isti trenutek pogoltno zemlja to prikaže.

Napadalec so se približali na 200 m ter naravnata svoje strojne in minomete. Ako bi le ne bili po številu v taki premoči! Edino lastni ogenj daje razbičani krvi nekoliko miru. Toda kaj pomagajo ragljajoče strojniške salve, ročne granate in karabinke, ako od vseh strani prihaja v napad petkratna premoč. Havvice ne morejo več streljati, ročne granate so pošle in strojne so se zatakale. Sovražnik vdira v postojanke. Vendar ga naši vojaki zopet vrže nazaj in prizadenejo Britancem hude izgube. Žal je tudi pešiča branilcev razredčena, ko nastane nad raztrganim zemljiščem sivo jutro.

Naši vojaki so obdržali svoje postojanke, vendar pa bo sovražnik, ki se je zakopal v bližnjem selu in ki so mu prišle na pomoč nadaljnje čete, gotovo znova napadel, da bi si dokončno osvojil ta položaj. V takem pričakovanju mineta dan in noč, a ko nastane polodne drugega dne, napoči čas druge prežukanje. Med razvalinami hiš se opaža sumljivo gibanje, posadka zopet pogovne havvice iz bunkerjev in uravna njihove cevi na prsteno-sive točke, ki se gibljejo po terenu. Pasovi zopet zaroljajo skozi strojne in krogle zasikajo tik nad zemljo. Sovražnik napada z dveh strani. Vrli branilci ga tudi to pot odbijejo.

Naše čete pričakujejo ojačanje, da bi izenačile sovražno premoč, toda še preden dosepe pomoč, se razvije še tretja bitka. V večji meri kakor doslej se Britanec poslužuje svojih lovskih bombnikov, ki napadajo v nizkem poletu ter obstreljujejo to-

pove in vojake. V tem pa se padaleci splozijo od rupe do rupe, od grma do grma; poveljnik branilcev ukazuje: Vsi v bunkerje! Topničarji popadejo svoje karabinke, strojne in brzostrleke ter se umaknejo v zavetje. Vrata bunkerjev škripajo, strelnice line se odpirajo in bunker se pokaže kot siv beton, iz katerega štrlijo železne cevi. Poveljnik bunkerja je med tem dobil zvezo z baterijo v ozadju, že tulijo velike granate, padajo na pesek in ga mečejo visoko v zrak, toda izstrelki padajo predaleč stran. Poveljnik opazuje skozi daljnogled učinek granat. Še vedno predaleč, poroča in v njegovem glasu se čuti zaskrbljenost, ki jo razumejo tudi pri bateriji.

Napadalec so dosegli bunker, poveljnik jih vidi, kako prihajajo v skokih še bliže, vidi, kako eden izmed sovražnih vojakov pomeri s pištolo na daljnogled, ki se v naslednjem trenutku razleti na tisoč koscev. S tem je poveljniku vzeta možnost pregleda bojišča. Posadka je skoraj slepa v svoji betonski kladi. Opazovati ne more niti gibanja sovražnika, niti ne more voditi uspešnega topniškega streljanja. Le strelnice line dopuščajo vojakom še nekoliko zveze z zunanjim svetom, ob linah stoje strelci, krčevito držče svoje orožje. Vse kaže, da bodo Britanci takoj nastopili z razstrelivom in z metalci plamenov. Tu in tam se posamezni napadalec v skokih bližajo vratom utrdbe. Strojnice ragljajo in njihov hrušč odmeva od bunkerjeve strehe.

Trije napadalec so prodrli do vrat bunkerja. Strelci ob linah stiskajo zobe. Dobro vedo, da se spredaj ne bi mogli približati nihče, toda Britanci bodo gotovo poskusili na drug način. Najbrže imajo s seboj vrtnale aparate. Da bi vsaj ogenj lastnega topništva prihajal bliže... Cas teče in v bunkerju postaja neznočno; med tem se začujejo močne detonacije, da se bunker stresa v svojih temeljih. Toda to ni delo angleških napadalcev, to je lastno topništvo, čigar izstrelki bijejo v neposredni bližini bunkerja. Granata za granato pada na predele, kjer se bliža sovražnik. Tudi sovražni topovi posežejo v boj in orjejo že toliko razdrapano zemljo. Večasni udari granata v največji bližini ter zavije vso utrdbo v prah.

Ogenj se nadaljuje neprekinjeno in pred njim ni varen nihče, kdor nima podporne kritja. Zrak v bunkerju postaja redkejši, da pljuča le še hrope diha in da ugašajo karbidne svetilke. Toda potem nastopi naenkrat mir. Topničarji odpirajo prežračevalne odprtine v oklopih. Napadalec ni več. Mrtvi in ranjeni so raztreseni po vsem bojišču. Le v dolini tulijo izstrelki ladijskih topov, v zraku krožijo lovski bombniki. Topničarji se lotijo zopet svojih havvic in jih sedaj naravnata na morje proti sovražnemu brodogovju.

Erneuerung von Durchlassscheininen für die Blocksperrlinie Laibach

Anträge auf Erneuerung der Durchlassscheininen L für mehrmalige Reisen müssen spätestens 1 Monat vor Ablauf der Gültigkeitsdauer des früheren Scheines eingereicht werden, und zwar:

- a) von Antragstellern mit dem Wohnsitz in Laibach: bei ihren zuständigen Polizeikorps-Posten;
- b) von Antragstellern mit dem Wohnsitz ausserhalb Laibachs: bei dem Bürgermeisteramt ihres Wohnortes.

Die Anträge sind ausführlich, tunlichst in deutscher Sprache zu begründen und die erforderlichen Nachweise, Bescheinigungen amtlicher Stellen usw. beizubringen. Die Nummer und Gültigkeitsdauer des bisherigen Scheines ist anzugeben.

Ein Parteiverkehr bei Prüf stelle IX des OKH findet nicht statt.

Der Dienststellenleiter: gez. Wölky, Hauptmann.

Obnova propustnic za zaporni pas Ljubljane

Prošnje za obnovo propustnic L za večkratno potovanje se morajo vložiti najkasneje 1 mesec pred potekom veljavnosti: prejšnjih, in sicer:

- a) prošnji, ki stanujejo v Ljubljani: pri pristojni policijski stražnici;
- b) prošnji, ki stanujejo izven Ljubljane: pri županstvu njihovega bivališča.

Prošnje je treba obširno, po možnosti v nemščini, obrazložiti; n priložiti potrebna dokazila, potrdila uradov itd. Navedba številke in veljavnosti dosedanjih propustnic je potrebna.

Stranke se pri Prüf stelle IX des OKH ne sprejemajo.

Vodja urada: gez. Wölky, stotnik.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti iz Hrvaške. Hrvatske državne železnice imajo sedaj direktne tarife za potniške in prtljažni promet z Nemčijo, Protektoratom, Švicco, Madžarsko, Rumunijo, Turčijo, Bolgarijo, Grčijo, Albanijo, Srbijo in Francijo. Sedaj je bila uvedena direktna tarifa tudi v prometu s Slovaško. — Da se poveča oddaja tekstilnih odpadkov, je Obrt. zbornica v Zagrebu opozorila obrtnike oblačilne stroke, da lahko dobe sukanec po nizki ceni samo tedaj, če obrtnik odda tekstilne odpadke. Za vsak tunc sukanca (200 m) mora obrtnik oddati 1 kg tekstilnih odpadkov.

Madžarska oskrba s tekstilnimi surovinami. Madžarska je v zadnjih letih znatno povečala lastno proizvodnjo naravnih tekstilnih vlaken, predvsem lanu in kopolnje. Iz lanu in kopolnje izdelujejo s posebnim postopkom tako zvanj kotona, ki nadomešča bombaž. V prejšnji svetovni vojni je Madžarska pridelovala lan na površini 15.000 do 20.000 oralov. Zaradi nizkih cen bombaža in umetne svile pa je la površina do leta 1932 padla na komaj 2000 oralov. Do leta 1937 se je zopet dvignila na 7000 oralov, v zadnjih letih pa je nadalje narasla. Pri pridelovanju lanu za vlakno znaša povprečni pridelavek na oraj 350 kg vlaken, pri pridelovanju semenkega lanu pa 140 do 160 kg vlaken. V znatnem obsegu se je nadalje povečala tudi madžarska proizvodnja kopolnje. Po priključitvi Bačke in Baranje, kjer se prideluje mnogo kopolnje, je Madžarska stopila v svetovni proizvodnji kopolnje na tretje mesto. Pridelovanje kopolnje ima na Madžarskem staro tradicijo. Sredi prejšnjega stoletja je Madžarska pridelovala kopolnjo že na površini 150.000 oralov. Po prvi svetovni vojni je padla pridelovalna površina na 14.000 oralov in se je do leta 1937 dvignila na 25.000 oralov. V zadnjih letih se ni povečala samo pridelovalna površina, temveč je uspelo dvigniti tudi pridelavek na hektar. Sedaj pridelava Madžarska na hektar 500 do 600 kg vlaken, kar bo tudi po vojni spričo konkurenca na svetovnem trgu omogočilo rentabilno pridelovanje. V zadnjih letih je Madžarska napravila tudi uspešne polkuse s pridelovanjem bombaža. Rezultati teh polkusev so prav zadovoljivi.

V Mongoliji odstranjujejo kite

Peking, 8. avg. V Notranje Mongolije poročajo, da je vlada pozvala vsa mongolska plemena, naj moški ne nosijo več kit. Enako so pozvali mongolske žene, naj opuste pretirano nošnje težkega srebrnega okraska. Ukrep utemeljuje z željo po zdravem narodnem življenju.

Bibliofilska izdaja Tavčarjevega »Cvetja v jesenje in podarjena Slovenskemu Rdečemu križu in Skofljski dobrodelni »sarni. Z nakupom knjižice boste podarili delo teh dveh ustanov. Cena izvoda je dvesto hr.

In niso previsoko cenili njene privlačne moči, ima morla svoj razlog v tem, da je sodna na celo skupino narodov in držav naperjena parcela, ki je v času prve svetovne vojne igrala pomembno vlogo, na svoji reklamni moči precej izgubila. Svet se je danes oddaljil od romantizma, na čigar tleh je nekdo počela panslovanstva zamisel. Narod, ki se prišteva k slovenskim, se dahiil ostrože lastne profile. Njih nacionalizem je postal samozavestnejši in vsak poedini narod se vedno jasneje o'raza od drugega. Poleg tega se je tudi izkazalo ali pa prišlo ismeje do zavesti dva naroda, ki so ju v preteklosti brez daljnega smatrali za slovanstva. Pripadata drugim rasam: Bolgari so tatarsko plemo, Hrvati pa se nagibajo danes k tezi, ki je podprt z dobrimi argumenti in ki stoji na stališču, da tuli oni niso slovanstva porekla, ampak izvirajo iz gotске veje, ki je tukaj ostala za časa preseljevanja narodov.

Edino realno geslo je torej v nove oblike moskovskega imperializma vključeni komunizem. Ta imperializem je druge veslice, ki so mu pred prvo svetovno vojno ospotavale njegove zahteve in na katere so se torej lahko oprlali narodi jugovzhoda. Izključil in zasedel položaje tako rekoč za hrbtom Balkanskega polotoka ob Sredozemskem morju. Ni se mu treba več spuščati v tisto komplcirano igro, ki jo je taktur v balkanskih vesoljnih vodih z drugimi tekmujočimi veljislami ruski imperializem.

Oklopniška bitka pred mejo Vzhodne Prusije

Od Kalvarije do Šakija — V dveh dneh je bilo uničenih 300 oklopnikov — Sovražniku je bila pot v Vzhodno Prusijo zaprta

... 8. avg. PK. (Vojni poročevalec Peter Kustermann.) Mesto da bi naglo napredovale in prekorale nemško mejo so se boljševiske divizije zanete v ostre boje s starimi in svržimi nemškimi oddelki, ki izčrpajo njihove sile ter jih zadržujejo od nameravanega proboja in zastavljenega cilja.

Potrdila, ki jih dajejo vojna poročila v svojih izklesanih stavkih o teh bojih, dokazujejo, da se mora sovražnik pokoriti nemški iniciativi ter da je naletel na odpor, ki je še bolj zmanjšal njegovo pričakovanje.

Na področju, ki je naravnost ustvarjeno za oklopniške bitke, na odseku med Kalvarijo in Šakijem, tik južno od Memela, katerega so pred tremi leti takrat napadajoče nemške divizije prekorale v svojem nezadržnem prodorju v enem samem dnevu, leži bojišče pred vzhodnoprusko mejo. Na postojankah, ki jih je zgradilo vzhodnoprusko prebivalstvo z edinstvenim uspehom na litovski zemlji imajo nemški oklopniški in navadni grenadirji črto, za katero se že dneve bijejo težki in vroči boji pod pekočim soncem. Sovražnik je zmanj vrvel proti tem postojankam svoje oddelke, s katerimi namerava doseči operativni uspeh. Večkrat mu je uspelo, da je pregalil postojanke, toda znova se je vdorno mesto zaprlo ter so doživeli boljševiski oklopniki za hrbtom nemške glavne bojne črte ob postojankah pro-

titanovskega topništva, oklopnikih, napadalnih topovih in borchih svoj smrtni zastoj.

V dveh dneh so uničili Nemci na odseku one same oklopniške armade skoraj 200 boljševiskih oklopnikov. Nekaj jih je onesposobil odlikovavec z briljantni major Rudel, ki je 5. avgusta uničil 300 oklopnik. Tisoč sovjetskih vojakov so izkpraveli. Sila, ki je zrasla ob nemški meji, jih je vrгла ob tla in jim dokazala da je zmotna njihova domneva da bo nemški odpor tem manjši, čim bliže bodo nemški meji.

Kot vzhodnoprusko prebivalstvo, ki z vgljednim mirom in trdnim zaupanjem čaka na vojaške dogodke, je nemški vojak s čisto zagrizeno in do zdajnega odločno požrtvovalnostjo dokazal svojo premoč nad slej ko prej materialno in človeško močnejših nasprotnikom. Ob vzhodno pruski meji je nasprotnik okusil nemško moč. Vsak meter, ki ga približuje vdoru v Nemčijo, ga bo velja vedno več. Kajti z občutkom, da je ogrožena domovina, raste sila nemškega vojaka ne glede na vrsto orožja v takem obsegu preko svojih občajnih meja, kakor so to pokazali obrambni uspehi zadnjih dni od Kalvarije pa do Šakija.

Nihče, najmanj pa borec; se vsjaki ne zanikajo veličine zadane jim naloge, pa tudi nihče ni bolj pripravljen na skrajno odločnost za zaščito meja kakor prav oni.

Mikolajczyk v škripcih Moskve

Polska sramota Anglije — Britanski tisk v zadregi

Berlin, 7. avg. O sramoti Anglije, ki jo je doživela v poljskem vprašanju, čitkajo celo vrabci na londonskih strehah. Potovanje poljskih emigrantov v Moskvo tvori glavni predmet političnih razgovorov v angleški prestolnici. Uradno se trudi, da bi bili v tej zadevi čim bolj vzdržni, kar je pač znak, kako podlo puščajo londonski oblastniki na cedilu zaveznika, ki so ga spravili v vojno, in kako brezobzirno izdajajo vsa načela, za katera so šli domnevno v boj. Angleški tisk hoče napraviti k vsemu temu lep obraz, pri tem pa kaže izredno negotovost. Celu Reuter igra nevedneža in si pusti od svojega izrednega dopisnika v Moskvi poročati, da je še vedno nemogoče določiti, kaj se bo rodilo v razgovorih Mikolajczyka s sovjetskimi oblastniki. Pri tem pa bi bilo dovolj, ako bi Reuterjevi zastopniki pogledali le v ostale angleške liste, v katerih bi videli, kako se v Moskvi stvari razvijajo. V Londonu si sicer niso v dvornih o'usodi, ki jo pripravljajo Poljakom Stalin. Dovolj sramotno je, ako ugotavlja londonski »Spectator«, da je Stalinov sklep o vzpostavitvi diplomatskih odnosov s poljskim svetovjem časovno vse preveč v zvezi s prihodom poljskih emigrantov v Moskvo.

List »Time and Tide« priznava celo, da so prevzeli poljski emigranti v interesu zbliznanja z Moskvo tveganje javne osramotitve, in izjavlja: »Ako se bo pokazalo, da so bili Poljaki prisiljeni ukloniti se sovjetskemu gospodarstvu, bo doživela Anglija dan, ko bo obžalovala, da je silila britanska vlada poljske begunce k temu potovanju.« Še bolj jasen je dnevnik »Catholic Herald«, ki pravi, da so se v Londonu že sprizjanzili z mislijo, da bo Poljska izgubila polovico svojega ozemlja in milijone svojih prebivalcev. List pravi, da bi v primeru, ako bi se v tej »pozni uri« poljski begunci sploh upali dotakniti

vprašanja vzhodne Poljske in njenega prebivalstva, v Angliji komaj še našli kak list, ki ne bi bil ogorčen zaradi te »brezupno reakcionarne in šovinistične politike«. Prišli smo že tako daleč, da govori danes vsakdo o prenosni poljske vlade, ki ne bi ustrezala potrebam in koristim poljskega prebivalstva, temveč Moskve. Majhna skupina moskovskih Poljakov, ki niti najmanj ne misli na to, da bi bila samostojna vlada, temveč je zgolj pridruženje čje moči Sovjetske zveze, ni nič drugega kakor orodje tuje pohlepnosti. Posebnost sedanega položaja obstoja v tem, da je nekaj mesecev političnih spletk in strahovanj zadostovalo, da so politiki in publicisti zavzeli stališče, proti kateremu so pred kratkim še sami nastopali.

Poljski primer je za to britansko zmoglost naglega zamenjavanja stališča zelo značilen. To angleški listi tudi očitajo londonskim oblastnikom, kolikor si seveda sploh še upajo pisati resnico. Da sta London in Washington izpostavila sebe in svoje poljske evarovanje javni sramoti, da bi na vsak način ustregla moskovski volji, ugotavlja politični tekdik »Mundo« v Madridu z besedami: »Diplomatski koraki, ki so jih izvršili zavezniki v zadnjih mesecih, so imeli namen, da bi rešili vprašanja, ki jih je postavila Sovjetska zveza«. List o'pozarja, da so ob pričetku vojne proglasili v Londonu svobodo malih narodov in zlasti nedotakljivost Poljske ter pravi: »Ako bi se ta vojna tako končala, da bi si smel Stalin vzeti to, kar je bilo nekoč zabranjeno Nemčiji, potem bi bila to velika sramota.« Španski list prihaja na temelju gornjih dejstev do zaključka: »Moskovske metode so vedno iste. Stalinova taktika obstoja v tem, da si prisvoji, kar mu ugaja in postavi nato zaveznike pred izvršeno dejstvo.«

Iz Rima do Florence

Foročilo vojnega dopisnika Ernsta Moritza Arndta

... 7. avg. (PK.) Osem tednov je poteklo od ogorčenih političnih bojev v Rimu, ki jih je izzval sovražnik ob popolnem preziranju značaj italijanske metropole kot odprtega mesta. Sedaj je Florence, glavno mesto Toskane, v ognju angloameriškega orožja. Kulturno zločinstvo se ponavlja in mesto je postalo bojišče, čeprav so ga Nemci že zdavnaj proglasili za odprto in nevojaško ter ga kot takega tudi spoštovali.

Temne palače iz srednjega veka trepečejo od udarcev angleških, novozelandskih, indijskih in južnoafriških granat. Prebivalstvo, lahkoživo, veselo ljudstvo, bega v tej nenadni nesreči okrog, polno bojzani, in nabira v vrče in zaboje svojo imovino, ki jo hoče rešiti pred požarom in uničenjem komunističnih zločincev. Vzkliki in kietvine odmevajo med gotskimi palačami, stolnice ter stolpom mojstra Giotta. Mešajo se s salvami strojnici ameriških bombnikov, ki bičajo ceste in ulice.

Kot prezir in roganje zveni, ako se pomisli, da je dal prav sin tega mesta, svetovni popotnik Amerigo Vespucci, ime leta 1492, po Kolumbu odkriti celini. Američani 20. stoletja se sedaj zahvaljujejo italijanskemu avtorju za krst pred 450 leti. Kot koblice padajo preko plodnih polja in jih izpreminjajo v mrzle puščave. S svojim materialnim valjarjem uničujejo s brezobzirnostjo, ki ni vredna civiliziranega človeštva, plemenite priče velike preteklosti te celine. Nemški vojak, ki se upira angloameriški kulturo uničujočim divizijam v nem neusmiljenem boju, čuti poleg golega dogajanja v neusmiljeni za samoobrambo v sebi še zgodovinsko odgovornost kot čuvar in branilec tega sveta.

Že od Sicilije, Salerno, Cassina stoji v žilavi obrambi. Pot iz Rima v Florence, ki si jo je moral nasprotnik izvojevati v osmih tednih z ogromnimi človeškimi in oklopniškimi žrtvami proti polagoma in načrtno umikajočim se četam marsala Kesselringa, je tlakovana s tihim junastvom. V marsikakem položaju, ki je zahteval od vodstva in od vojakov vso energijo in vse znanje, se je moral izkazati nemški borec, prepuščen sam sebi. Njegova vztrajnost in vojaško obnašanje sta omogočila preureditve obrambe, razbila divje angloameriške napade in preprečila nameravane prodore. Ti vojaki so s prežukanjem in spretnim bojevanjem prisilili sovražnika, da je izločil in zamenjal razbite oddelke, ki so mu močno slabili udarno moč. Stevilni poizkusi nasprotnika, da bi z ustvaritvijo krajevnih težišč in z izkoriščanjem tvarne premoči prebil nemško bojišče, mu niso prinesli zaželenih uspehov. Od Cassina dalje je namen nasprotnega vodstva stalno isti: operativni prodor, njegova razširitev s pomočjo rezerv in pre-

prečenje nove utrditve nemških oddelkov. Temu pa kljubuje nezmlajiva obrambna volja, ki je prežela vsakega nemškega grenadirja in padalca in ki slednjim omogoča neverjetna junastva. Ta nepremagljivi bojni duh prepušča Anglameričanom in njihovim maroškim, indijskim ter novozelandskim pomožnim četam vsako odločitev v zaželenem smislu.

Od »večnega Rima« do »lepe Florence« leži v razvalinah mnogo krajev, ki so se spremenili v prah spričo jokljeneja divjanja vojne. Zgodovina bo morala nekoč posebej proslaviti jugovzhodne evropske sveta na zgodovinsko tako bogato razgibanih tleh. Z imeni Bolsenskega jezera, Monte Romana, Manciana, Orvieto, ki ga je napadalo n'č manj kot 130 oklopnikov, otoka Elbe, Monte Colanoneja pri Radio Cofaniju, ki je trikrat menjal gospodarja, reke Cecine, Pogbonsija in Livorna, bo nekoč za vse, ki so bili tam in ki so prestali peklo bojev, zvezana predstava največjih naporov, muk in težav, pa tudi dragocenih doživljajev ohranitve in kljubovanja premoči sovražnikovih množic. Danes stoji nemške divizije ob Arnu, ob vzhodju Apeninov. Na svoji krvavi bojni poti iz Rima v Florence so si zaslužile neveljive lovorjeve vence.

ZAHVALA

Ob preran in bridki izgubi našega iskreno ljubljenega očeta, moža in strica, gospoda

Petra Kastelica

nam je došlo toliko izrazov sožalja in sočustvovanja, da se nam ni moglo zahvaliti vsakemu posebej, vsled česar izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sploh vsem, ki so počastili njegov spomin, ga spremili na zadnji poti ter mu poklonili cvetja in vence in se ga spomnili na katerikoli način.

Sveta maša zadušnica se bo brala 11. avgusta 1944 ob 8. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 7. avgusta 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Nedelja zborovanj v novomeški okolici

Novo mesto, 4. avgusta.

Zadnje juljsko nedeljo je bila v novomeški okolici cela vrsta večjih ali manjših protikomunističnih zborovanj in sestankov, tako da ta dan upravičeno zasluži ime nedelje zborovanj. Večjih shodov je bilo pet, in to v Beli cerkvi, v Ziljni vasi, v Tržišču, na Telcah in v Gabrijelah. Poleg domobranskih častnikov ali podčastnikov sta govorila v Tržišču in na Telcah še g. dr. Blatnik iz Novega mesta, v Beli cerkvi pa g. Nikolaj Jelocnik iz Ljubljane. Na shodih so govorniki poudarjali predvsem naslednje misli:

»Komunistično gibanje pri nas ni izšlo iz kmečkih in delavskih vrst, temveč so ga začeli presiti mestni polizanci, ki niso imeli drugih skrbi, kakor da so začeli igrati z usodo našega naroda. Ti ljudje kmečkih in delavskih problemov sploh ne poznajo, čeprav pravijo, da se borijo za pravice kmeta in delavca. Protikomunistični odpor pa je zares spontano izšel iz naših kmečkih vrst in predstavlja resnično ljudsko gibanje.«

Vsi shodi so bili od domačinov zelo številno obiskani. Ljudje so z zanimanjem poslušali govornike ter z razumevanjem in naraščajočim obobravanjem sprejemali njihova izjavjanja. Sproščeni komunistične-

ga strahovanja, so iz dna srca obsojali tolovajska grozodejstva na naši zemlji ter navdušeno odobrvali borbenost domobrancev, ki hočejo naše lepe kraje očistiti komunističnega strupa.

Ob vsakem protikomunističnem zborovanju in vsaki drugi protikomunistični prireditvi se na novo pokaže, kako zelo so ljudje na deželi željni resnice in bodrilne besede. Sprva so marsikje še nezaupljivi, ker stoje pod vtisom lažne in strahovalne komunistične agitacije, ki jim je vbičala v glavo najhujše predstave o domobrančih ter jim jih sistematično slikala kot sovražniško ljudstva, vse protikomunistično gibanje pa kot nekako nazadnjaško, protislovensko stvar. Ko pa se ljudje ob prvem stiku z domobranci po lastnih izkušnjih prepričajo, kdo in kaj so domobranci in da jim prinašajo rešitev iz komunističnega pekla, se njih srca hitro otajajo. In ko iz ust govornikov slišijo svoje lastne, do takrat boječe prikrivane misli in želje, jih prevzame novo zaupanje in nov pogum in hujkajoče laži komunistične agitacije se v hipu razblinijo v nič. Zaradi tega so protikomunistične prireditve vseh vrst tako potrebne in koristne ter je treba izreči vse priznanje in vso zahvalo domobrancem ter vsem drugim, ki skrbje za nje.

Tri gesla

Pod gornjim naslovom razpravlja tekdik »Das Reich« o metodah moskovske politike v jugovzhodni Evropi. V članku, ki vsebuje mnoge zanimive ugotovitve, označuje pisec tri glavna gesla, ki jih boljševiska imperialistična politika uporablja za stepljenje narodov evropskega jugovzhoda in za plisanje svojih interesov na tem področju. Med drugim pravi pisec:

Množica gesel in idej, s katerimi je operirala in operira Moskva v jugovzhodni Evropi, je jasen znak njenih stremljenj v cem delu Evrope. V raznih razvojnih obdobjih je Moskva postavljala v ospredje zdaj to, zdaj ono geslo; vsa skupaj pa predstavljajo danes arsenal iz katerega po potrebi jemlje ono, ki se ji zdi v trenutku najprimernejše.

Prvo takšno geslo predstavlja poskus, poudariti enotnost pravoslavja in ga spraviti v službo ciljev moskovske politike. To geslo izvira iz dobe velike Katarine, ko so se med Rusijo in osmansko Turčijo pojavili dolgotrajni spori, tekem katerih je Rusija svoje osvajaške namene rada zavijala v plašč vodstva vzhodnega krščanstva. V enaki meri, kakor so v novem veku obidele verske ideje, je tudi Rusija to svoje proti Turčiji naperjeno geslo nadomestila z geslom osvoboditve balkanskih narodov izpod turške jarma... Po veličastnem nastopu v junaški vlogi osvoboditelja, pa se je potem pojavljala Rusija na Balkanu kot intrigant. Najbolj je šla v cvetje ta metoda v Srbiji.

Dobro je služilo pri tem tudi nadaljnje geslo: panslavizem. Svoj izvor je imelo v romantičnih Hejah zapada. Rusija je pograbila in ga prekovala v sredstvo svojih osvajaških stremljenj. Četudi v primeri s pravoslavno zamisljijo ni imelo takšne prednosti, ker ga ni bilo moči uporabiti proti vsem balkanskim narodom, je pa bolj odgovarjalo duhu časa in bilo poleg tega orožje, ki je dobro učinkovalo

zlasti v taboru nasprotnikov Avstro-Ogrske z njenim peštrnim prebivalstvom. Poslednje in najbolj moderno geslo, geslo komunizma, se je po vojni najučinkoviteje prehodno uveljavilo v Madžarski, ki je ni bilo moči pridobiti s kakim drugim geslom.

Ta gesla predstavljajo arsenal političnih ideologij, iz katerega današnja moskovska politika po potrebi izbira primerna sredstva. Bilo bi razumljivo, če bi se izključno opirala na privlačno silo komunizma, ki predstavlja današnjo življenjsko obliko Sovjetske unije. Komunizem je od početka nastopal z zahtevo po mednarodnosti in zgodovinsko še ni bil v enaki meri, kakor ostala ruska gesla, razkrinkan in kompromitiran kot ideologija prikrievanja imperialističnih ciljev. Zakaj se Moskva kljub temu ni osredotočila samo na to geslo, je dovolj znano: pretežna večina prebivalstva jugovzhodne Evrope boljševiscev z gnusom odklanja. Madžarska ga je občutila na lastni koži in ni pozabila, kaj pomeni; Rumunija, ki je bila od njega ogrožena v zmedenih letih po prvi svetovni vojni, mu je spodmaknila tla s svojo agrarno reformo; Bolgarija, Hrvatska in Srbija so dežele malih kmetov in v nbehi ni teh dežel ljudstvo ni naklonjeno boljševiskim oblikam življenja. Isto lahko rečemo o Grčiji.

Moskva je poživila tudi staro geslo enotnosti vzhodnega krščanstva, kar je tiste, ki imperialistične uporabe sredstva ideologij niso v dovoljni meri izpregledali, sploščeta presenečalo. Navidezna obnovitev verske svobode in verskega življenja v Sovjetski uniji ni stremela samo za tem, da bi se odpravili pomisleki, ki so marsikateremu Angležu otežkočali zvezo z boljševisvom, marveč je hotela Sovjetska unija novodobno polkati tudi staro, zmečkanu zagrinjalo ruske interesne politike.

Da se boljševiski tudi tej vabi niso odrekli, da si bili gotovo dovolj pametni

Kronika

Generalni polkovnik dr. Lotar Rendulič, ki je pred dnevi prevzel poveljstvo na severu kot naslednik ponesrečenega generalnega polkovnika Dietla, je po rodu iz Dunajskega Novega mesta, kjer je tudi dovršil vojno akademijo. Leta 1910, je bil kot poročnik uvrščen v avstrijsko vojsko in se je v prvi svetovni vojni boril na vzhodu in na jugu. Pozneje, ko je bil iz avstrijske prevzet v nemško vojsko, je bil imenovan za šefa generalnega štaba pri nekem armadnem zboru in povišan v generalnega majorja. Po vojni na zapadu je bil imenovan za poveljnika infanterijske divizije. 1942 je bil povišan v generala infanterije. 20. aprila 1944 pa v generalnega polkovnika. V zimskih obrambnih bojih 1941-42 je bil odlikovan z viteškim križcem. Lani v avgustu pa je kot 271. vojak nemške vojske prejel hrastov list k viteškemu križu.

Vse konjske dirke odpovedane. Ker je treba vse sile združiti za totalno vojno, so v Nemčiji ukinitelj tudi konjske dirke. Ze preteklo nedeljo so izostale vse napovedane dirke. S tem pa nikakor ni zmanjšan pomen takih dirk v prid konjereji, kar je izraženo tudi s tem, da so dirke ukinjene le za omejeno dobo.

Nenavadna nesreča na planini. 45letni posestnik Jožef Redinger iz Schwabenhuba je na planini postavil novo stajo za živino. Nenadno pa se je lesena podožna stena nagnila in podrla posestnika. Redinger je z glavo udaril ob kamen, da mu je počila lobanja in je izdihnil takoj po prevozu v bolnišnico.

Smrtna kazen. Pred posebnim sodiščem na Dunaju se je moral zagovarjati leta 1891. rojeni Ciriil Mittermeier. Bil je zločinec iz navade in se je pregrešil nad nedoraslimi dekleti. Zadel ga je smrtna kazen.

Otroci in starši pridejo v Grčiji odslej skupaj pred sodišče, ako so maloletniki obtoženi kakšnega kaznivga dejanja. Sodišče mora ugotoviti, ali so starši ali varuhi izpolnili vzgojiteljsko dolžnost, oziroma, ali so sokaznivji zaradi malomarnega nadzorstva nad svojimi varovanci.

Iz Ljubljane

Omejitev uporabe električnega toka

Šef pokrajinske uprave je z odredbo VIII. št. 4549/4-1944 predpisal zaradi nadaljnjih potrebnih omejitev v potrošnji električnega toka sledeče ukrepe:

1. Električni motorji v industrijskih in obrtnih podjetjih se morajo za izvestni čas dnevno izklopiti. Komisija, sestavljena iz zastopnikov Pokrajinske uprave — oddelka VIII, inspekcije dela in Mestne elektrarne, bo določila čas, v katerem bodo smela podjetja trošiti električni tok. Ta komisija bo začela takoj poslovati.

2. Razen v nebotičniku, v bolnišnicah in v zavarovalnici »Slavija« se ukine uporaba vseh dvigal.

Ta odredba se nanaša tudi na tovarna dvigala.

3. Ukline se tramvajski promet dnevno v času od 8.—12. ure, vendar samo ob dnevih, ko bo mestna elektrarna smatrala to za potrebno.

O omejitvi porabe električnega toka v mestni vodarni se bo izdala posebna odredba.

Prednje določbe se uveljavijo, čim se priobčijo prizadetim uradom in ustanovam.

Izvedbo teh določb nadzira mestna elektrarna po svojih organih.

Mestna elektrarna je pooblašena, da sme koristniku, ki bi kršil prednje odredbe, odključiti električni tok za čas, ki ga ravnateljstvo elektrarne samo določi.

Prezident div. general Rupnik s. r.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

* * *

u— Poročila sta se v soboto gradbeni tehnik g. Vinko Leskovic, rodom iz Idrije, in gđ. Ema Skalčičky, primorska rojkinja, Čestitamo!

u— Pri tramvajemskem prometu zadnje čase opažamo večjo nerodnost. Vzrok temu je ta, ker električna cestna železnica dobiva premo za redni promet potrebne, ga električnega toka, večkrat je pa doba-va toka celo popolnoma prekinjena. Uprava električne cestne železnice je zato morala promet prilagoditi vsakokratni razpoložljivi množini toka ter odrediti ali popolno ustavitve cestne železnice, ali vožnjo s polovično brzino ali pa zmanjšanje števila voz. Te nevarnosti pa se bodo verjetno še ponavljale zaradi tehničnih težav pri proizvajalcih električnega toka. Občinstvo torej prosimo za uvidenost in potrpljenje, dokler promet električne cestne železnice spet ne bo v redu.

Uradni telefonski imenik za mesto Ljubljana za leto 1944.

Posredna direkcija objavlja, da pripravljajo izdajo telef. imenika za mesto Ljubljana za leto 1944 in da je zato treba vsaj do 15. avgusta pisмено prijaviti vse spremembe, ki se nanašajo na besedilo in ki so nastale po zadnji izdaji telefonskega imenika. Naročniki, pri katerih je bilo besedilo v prejšnjem imeniku za leto 1942 (italijansko-slovenska izdaja) napačno natisnjeno, ali pri katerih so bile ulice medtem preimenovalne, naj izvolijo to pisмено sporočiti. Ker bo novi telefonski imenik dvojezičen (nemško-slovenski), morajo vsi tisti naročniki (uradi, ustanove, tvrdke in dr.), ki imajo svoj naziv dvojezičen (nemško-slovenski), predložiti točno besedilo v nemščini in slovenščini. Tudi ostale telef. naročnike prosimo, da nam pošljejo nemški prevod besedila, ki ga imajo poleg svojega imena; v nasprotnem primeru bo prevod oskrbela direkcija sama. Da ne bi bili v imeniku objavljeni tudi umrli naročniki, naj javijo svojici tudi eventualne take spremembe. Vse te vloge lahko oddajo naročniki na glavni pošti ali pri poštni direkciji. Teh vlog ni treba kolkovati. Telefonična pojasnila daje telefonska številka 36-50.

u— **Odhod srbskih povratnikov.** S posredovanjem Slovenskega Rdečega križa in po naklonjenosti nemških oblasti se je po 8. septembru iz italijanskih koncentracijskih taborišč in zaporov vrnilo v Ljubljano tula precej srbskih in črnogorskih internirancev. Zdaj je prišel čas za njihov povratek v domovino. Včeraj dopoldne so se zbrali na ljubljanskem kolodvoru, kjer so jih najprej razmestili v vagono, potem pa so jim lahko znanci in prijatelji naročili najvažnejše za svoje bližnje in sorodnike, ki se mude v krajih, kamor potujejo povratniki. Vseh skupaj je se odpeljalo 280 Srbov in Črnogorcev, med njimi pa je bilo tudi 16 Grkov.

u— **Majar Stevan Popović** pozdravlja ob svojem odhodu iz Ljubljane vse svoje prijatelje in znance ter se jim iskreno zahvaljuje.

u— **Bivši bojevniki iz prve svetovne vojne** se opozarjajo, da bo 13. avgusta t. l. ob 8. uri na Rožniku običajna sv. maša v spomin padlih in umrlih sobojnikov iz prve svetovne vojne. Sv. mašo bo daroval bivši vojni kurat p. dr. Hadrijan Kokalj. Po maši bodo molitve za umrle tovaršje iz prve svetovne vojne. Bojevniki-pevci se naprošajo, da pridejo na kor, ostali bojevniki pa naj napolnijo cerkev.

u— **Direkcija državne dvorazredne trgovske šole** sprejema prijave za vpis v I. in II. razred do 14. avg. med 9. in 12. uro. K priglaševanju je treba prinesiti: prijavo, ki se dobi pri šolskem služitelju in jo je treba kolkovati z 20 lirami; nadalje za I. razred: gimnazijski spričevalo o nižjem tečajnem izpitu in o dovršenem IV. razredu, meščanskošolski učenci spričevalo o završenem izpitu; za II. razred: spričevalo o dovršenem I. razredu, rojstni list, prispevek za zdravstveni fond, skripta in drugo, kakor je razglašeno na razglasni deski.

u— **Enomesečni učni tečaj** v Lichtenurnovem zavodu za dijake in diakinje srednjih šol. Oddelki za popravne in privatne izpite. Ponovitve tvarine. Priprava prvoločev. Učnina nizka. Naknadno vpisovanje dnevno dopoldne v Lichtenurnovem zavodu, Ambrožev trg.

u— **Polica za malec** je najbolj zaželena zbirka mladinskih slikanic. Dosedaj je izšlo 8 zvezkov, in sicer: Princeesa Zvezdana; Kralj Debeluh in sinko Debelniko; Prigode porednega Bobija; Biba; Razposajenci; Zlata tička; Bratec Branko in sestrica Mica; Sončice siji! Dobe se v knjigarni Tiškovnega zadruga, Selenburgova ul. 3.

u— **Za Društvo slepih** daruje ga. Ivanka Vodnikova 200 lir v spomin na blagopokojno gospo. Ano Hartman.

u— **Za Društvo slepih** je darovala rodinica Jankovič 300 lir namesto venca na grob blagopok. Hartman Ane.

u— **Licitacija zapadlih predmetov** bo v soboto 12. avgusta t. l. ob 15. uri v mestni zastavljalnici na Poljanski cesti 15.

u— **Nesreče.** V ljubljansko bolnišnico so sprejeli na zdravljenje spet več ponesrečencev. Iz Velikih Lašč so pripeljali 12letno hčerko posestnika Nežo Lundo, ki je padla s skečnja in si zlomila levoico. S koleca je padel in si zlomil desno roko 28letni čevjar Franc Podlogar iz Ljubljane. 23letna poljska delavka Ivanka Tomincova z Vrhnice se je s koso vrezala v levoico. Z lestve je padel in si zlomil desno nogo 63letni mizar državnih železnic v Ljubljani Anton Zajc. Levo nogo si je zlomil pri padcu s koleca 61letni postrežek Mihael Lipovec iz Ljubljane. 30letna kuharica Marija Uhanova iz Ljubljane je padla s koleca in si zlomila desnico. Tudi 10letni sin posestnice Stanka Jamnik iz Gradišča si je zlomil desnico pri padcu z drevesa.

u— **Spušča** v polemike, pri čemer je kazal zelo ostro pero. Nekateri sodobniki so mu med drugimi očitali osebno nestrpnost in nagib do spletkarstva. Tako nam dokumenti iz Kopitarjevega časa kažejo kaj različno podobo njegovega značaja; toda če je bil večsi osebno nerazumevan, so novejša raziskavanja njegovo duševno podobo v tem ali onem popravila. Njegova telesna podoba pa se nam ni ohranila, ker je ni ovekovečil noben slikar. V zvezi vsemu Slovenec niso pozabili velikega rojaka. Leta 1897. so prepeljali Kopitarjeve telesne ostanke z dunajskega pokopališča sv. Marka v Ljubljano, kjer so jih pokopali pri Sv. Krištofu. Naključje je hotelo, da je moral biti Jernej Kopitar tretjič pokopan: po opustitvi starega pokopališča so prenesli njegove kosti v častiljivi spomenik na Navje, kjer počiva v sosedstvu naših preporoditeljev, narodnih buditeljev, pesnikov in pisateljev.

Jernej Kopitar nas spominja v marsičem Prečemerova ožjega prijatelja in ljubeznivega mentorja Matja Čopa. Kakor Čop, je tudi Kopitar poznal mnoge jezike in nakopil v svoji glavi obsežno znanje, vendar je bil delavnejši od Čopa. Usmeril se je v znanstveno delo, v katerem je lahko dobil izživljati svoje sposobnosti in uporabljati nabrano znanje. Ni bil tako fin estetik kakor Čop, tudi s svojimi človeškimi lastnostmi si ni mogel pridobiti tako tesnega prijatelja, kakor ga je imel Čop v Prečmeru. Bil pa je izredno delaven. Spomnimo se samo, da si je Kopitar dopisoval s kakimi 600 sodobniki o vseh mogočih, predvsem seveda znanstvenih vprašanjih. Tako si je pridobil zveze, kakor jih ni imel noben Slovenec tedanjega časa, postal je znan po širni Evropi, zlasti se v krogu nemškega jezika. Znameniti Jakob Grimm ga je imenoval »monstrum scientiarum«. Zanj je vedel Goethe, v

Obvestilo

Oni, ki so obljubili plačilo bibliofilskih tombolskih tablic po položnicah, naj to izvrše do 12. t. m., kajti po tem datumu bodo začeli z igro ter bomo neplačane in nevrnjene tombolske tablice smatrali za odkupljene.

Salijevo pesnitve Spev rodni zemlji bomo v kratkem pričeli deliti kupcem bibliofilskih tombolskih tablic v pisarni ZP v Gradišču nasproti Drame.

To pesnitve dobi vsakdo, ki je kupil eno ali več tombolskih tablic, ali pa je zadel bibliofilsko tombolsko tablico pri malem knjižnem zrebanju. Ker se pa nekateri, ki so kupili listke za malo knjižno zrebanje in so zadel bibliofilsko tombolsko tablico, še niso zglasili s kupljenim listkom, jih še nimamo v seznamu, zato naj predložijo pri dvigu Salijeve pesnitve kupljen listek, da dobe obenem pripadajočo im tombolsko tablico.

Upamo, da bo še ta teden dotiskana pesnitve ter jo bo potem vsak kupec dobil takoj ob nakupu.

Pridno se gajte po tombolskih tablicah, ker bomo 13. avgusta že objavili prve izrežbane številke, ki so potrebne za dvojke.

Iz Novega mesta

Ob alarmu naj se prebivalstvo podredi odredbam, ki se nanašajo na kretanje ob alarmu, ker je to v njegovem interesu. Prestopki so bili že ponovno kaznovani. Ne stojte na ulicah! Umaknite se v zaklonišča, če pa teh ni v bližini, v varne prostore v hišah. Umaknite vozila! Konje privežite! V zvezi s tem naprošamo mer dajne činitele, naj ukrepejo vse za nadaljevanje del pri javnih zakloniščih, katerih bi naj bilo več v raznih mestnih predelih. Enako se opozarja prebivalstvo na odredbe glede zatentitve.

Naš trg, Kljub deževnemu dnevu je bil ponedeljski trg zelo živahen. Stroči fižol je bil po 12 lir, krompir 6, pesa 5, zelje in ohrovt 8 lir, jedilne buče 3-4, kumare 10 do 12 lir, vse za kg. Jajca so bila po 4.50 lire, kolerabice 2 za liro, borovnice po 6 do 8 lir liter. Prve maline so bile po 15 lir liter. Mnogo je bilo hrušk-zagatnic in šmarjetek po 5 za liro, jabolka pa po 3 za 2 liri. Tudi mleka je bilo dovolj po 12 lir zelenka. Draga pa je smetana, po 20 lir skodečica. Sirčki so bili po 2 liri hlebček. Piščanci za cvrtje po 50 lir. — Slabši je bil živinski trg. Pripeljan je bilo le okoli 200 prašičkov za rejo. Povpraševanje ni bilo veliko, zato tudi cena ni bila visoka. Tako so prodajali 25 kg težkega pujska za rejo po 1300 lir. V splošnem se pa cene držijo.

Poroka. V šmihelski župni cerkvi se je poročil ravnatelj Grnske šole profesor g. Malasek Franc z gospodično Terezijo Petrovčič. Obilo sreče!

Obrotniki, pozor! Združenje obrtnikov, poverjeništvu za Novo mesto poziva vse čevljare, krojače, šivilje in sedlarje, da dvignejo nakaznice za sukanec pri tajniku poverjeništvu.

S štajarskega

Velik zbor NSDAP v Mariboru je bil sklican za torek 8. t. m. zvečer. Zbor je bil obvezen za vse člane stranke. Govoril je zvezni vodja Franc Steindl.

Izpolnjene želje. Državna zveza »Nemška družina« je za štajarsko, korosko in solnograško področje ustanovila v Gradcu zavod, ki naj v vojnih razmerah omogoča zveze med vojniki, ki se žele poročiti z nevestami v domovini. V kratki dobi svojega obstanka se je ta ustanova v Nemčiji izredno uspešno obnesla, ker v polni meri ustreza vsem, ki bi se radi poročili, a so jim težavne vojne razmere doslej onemogočale ožje stike.

V visoki starosti 79 let je umrl na Dunaju bivši predsednik višjega deželnega sodišča za Štajersko in Korosko dr. Franc Glas. Bil je na glasu odličnega pravnika. Ko je že stopil v pokoj, je bil poklican v vlado kot državni tajnik za pravosodje.

Mariborska dekleta v Aflenzu. »Völkischer Beobachter« poroča: Kljub petim letom vojne in marsikaterim težavam se razvijajo delo nemške mladeži na Spodnjem Štajerskem v svojem običajnem tempu. Po poletnem delu, ki je doseglo višek v poletnih tednih nemške mladine, odhajajo zdaj dečki in deklice s Spodnjega Štajerskega v taborišča na počitnice, da se pripravijo in okrepijo za novo delovno leto. Mariborska dekleta taborijo v Aflenzu, kjer se prav dobro počutijo.

V št. Ruperta v Slovenskih goricah so imeli svojevrstno predavanje, pri katerem so predvajali zanimiv film. In sicer je župan Urban od Sv. Marka niže Ptuj prikazal film »Der Führer«. V dvoran krajevne skupine je bilo zbranih 342 občancev, ki so

z zanimanjem sledili filmu in govornikovim besedam.

V rudniku sta se zastupila zaradi plinov kopača Alojz Prem in Lovro Messner, zaposlena v Pliberstemu na Srednjem Štajerskem. Pri naglih reševalnih delih sta si nakopala zastrupljenje tudi pomagata Peter Hiebler in Ožbolt Vauda. Reševalcem je še uspelo, da so Vaudu spravili nezavestnega iz rudnika, vendar ga zdravnik ni mogel več obuditi v življenje. Prav tako tudi Hieblerja ni bilo mogoče rešiti. Pogreb ponesrečenih rudarjev se je izpremenil v veliko žalno manifestacijo, h kateri je prisel tudi nadomestni guverner dr. Porstschy iz Gradca. Zbrala se je velika množica prebivalstva.

Iz Trsta

Razdeljevanje testenin. Tržaško prehranjevalno ravnateljstvo sporoča, da bodo prejeli tržaški potrošniki od 8. avgusta po 750 gramov testenin za 4. teden meseca julija. Potrošniki v občinah Visoke Istre pa prejmejo po 1500 gramov testenin za drugo polovico julija.

Prvo letošnje grozde se je pojavilo na tržaškem trgu. Prodajajo ga po 20 lir kg. Iz tržaškega glasbenega življenja. V četrtek 10. t. m. se prične ob 18.30 tretji tržaški simfonični koncert pod vodstvom dirigenta E. De Vecchia. Sodeluje pianistka L. Caratini.

Ljudsko gibanje. Dne 5. avgusta je bilo v Trstu 12 rojstev, 11 smrtnih primerov in 7 porok.

Smrtna kosa. V Trstu so umrli 72letni Ivan Vergan, Marija Zdrilič, 87letni Ivan Potopan, 60letna Jurija Zajc, Julijana Peran, 24letni Avgust Turina, 65letna Marija Morenič-Furlan, 57letna Katarina Cesar, 32letni Daniel Posega, 42letni dr. David Schönfeld, 78letna Tereziya Tavčnik-Göberdorfer.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu učitelj Roman Vidmar in gospodinja Ivanka Reichel, železničar Jožef Opara in šivilja Amalija Požar, steklar Kvart Grasič in gospodinja Lavra Blažević, zasebnik Oliver Hrovatin in gospodična Lucija Mezin, uradnik Gino Moscatelli in gospodinja Nerina Ferluga, uradnik Marij Parpineli in uradnica Karla Makovec.

V kopalšnici Ausonia v Trstu so bile nedavno plavalne tekne tržaškega plavalnega narščaja. Pri tekah 100 m prostega plavanja je zmagal Marinovič. Med ženskimi narščajem je bila najboljša Penko.

Iz Gorice

Slovenska šola. Zopet je dovoljena v Gorici slovenska šola. Jeseni bo redni slovenski pouk. Šolska mladina se bo že sedaj lahko pripravljala na jesenski pouk v posebnih pripravljalnih tečajih ki bodo v osnovni šoli v Mameljevi ulici 10. Tečaji bodo brezplačni. Vpisovanje v tečaje bo vsak dan od 7. do 10. avgusta od 8. do 11. ure dopoldne.

V Adloviščino je prispela pred tednom dni skupina domobrancev pod vodstvom nadporočnika Kosa. Da pripravijo vse potrebno in organizira narodno stražo. Tudi v Gorah pri Idriji je bila ustanovljena nova postojenka, ki je že doživela svoj ognjeni krst in pregleda komunistične tolpe.

Na gorškem trgu je breskev zmerom več. Marelice in smoke ni več toliko. Zelo lepa so jabolka. Tudi hruške so na izbiro. Pač pa je letos manj jagod in borovnic. Prodajalke lahko postrežejo gorškim gospodinjim za zelenjati glavami, ki so tudi zelo lepe, s papriko, stročim fižolom, ki pa je precej žilnat, in rdečo peso. Manj je bučk.

Iz Hrvatske

Imenovanja v državni službi. PoglavlNIK je razrešil dr. Ante Nikolića položaja državnega tajnika v notranjem ministruv in ga imenoval za državnega svetnika. Nadalje je bil razrešen kot državni svetnik dr. Nardelli in imenovan za državnega tajnika v notranjem ministruv.

Dela na novem vodohramu se bližajo koncu

Ljubljana, 8. avgusta.

Včeraj popoldne so si ljubljanski inženirji na povabilo svojega društva ogledali zanimiva dela na novem vodohramu, ki ga gradi podjetje inženirja Umeka. Poslušali so razlago načrtovalca, ki se jih izdelal inženirji mestnega vodovoda pod vodstvom ravnatelja gosp. inž. Kavčiča. Kasneje so se podali v notranjost vodohrama, ki je kakor velika vojska podzemeljska utrdba.

Star vodohram je bil dograjen leta 1890. Načrt zanj je izdelal inž. Smrekar. Njegova prostornina znaša 3000 kub. metrov in je bila takrat preračunana za potrebe 30.000 prebivalcev, ki porabijo dnevno 100 litrov vode. Potrošnja vode je v Ljubljani naglo naraščala, ker se je prebivalstvo hitro množilo. Danes se porabi v Ljubljani dnevno povprečno 22.000 kub. metrov vode in še več. Za takšno potrošnjo ravnajo, da je potreben vodohram, ki bi vseboval najmanj 20 do 25 % vsak dan porabljene vode. Ta postavka jasno kaže, da star vodohram že davno ne zadostuje več. Zato so že pred začetkom sedanje vojne mislili na njegovo povečanje.

Izdelali so načrte za nov vodohram in ga nameravali zgraditi iz železobetona. Razmere so tako gradnjo onemogočile in tako bo novi vodohram zgrajen po istem sistemu kakor stari, s pomočjo obročnih lokov in s stenami z izgubljenimi oporniki. Novi vodohram bo imel 2000 kub. metrov vsebine. Razdeljen bo v dve komori, kateri vsaka bo vsebovala po 1000 kub. metrov. V vsaki komori so tri ločilne stene, ki nosijo oboke. Razpetina obokov

meri 4 m, debelina pa 20 cm, medtem ko meri pri starem 25 cm. Fundamenti so široki na terenu 3 m. Oba vodohrama bosta združena z armaturo v celoto. Voda bo dotekala v novi vodohram 3 m nad dnom, iztekala pa bo pri dnu. Stene so izolirane znotraj in znanj s cementno oblogo, ki je na zunanji strani prevlečena z bituminozno prevleko, nabrignano na plošče pod pritiskom. Prezračevalnice bodo enake kakor pri starem vodohramu, kjer služijo v ta namen železne cevi s kape.

Tehnična dela niso bila združena doslej z nikakimi posebnimi težavami. Kjer je bilo treba, so graditelji poklicali na posvetovanje prof. dr. inž. Krala in prof. inž. Mariča. Težave pa so bile z delovno silo. Prav zato vodohram ni mogel biti izdelan v prvotno določenem roku. Začeli so z delom v lanskem avgustu, končali pa ga bodo, kakor sedaj računajo, v letošnjem oktobru. Koliko bo nov vodohram stal, ni znano, vemo le, da so za starega potrošili 62.000 goldinarjev.

Dela se bližajo toraj svojemu zaključku. Delovci navajajo sedaj na betonske oboke zvonjo, pri čemer je zanimivo, da so morali izkopati v celoti 6000 kub. metrov materiala. Pri delu je zaposlenih mnogo mlajših moči, dijakov in drugih, ki si tako zaslužijo kak približek. Novi vodohram bo izpolnil veliko vrzel v mreški ljubljanske prebivalstva z vodo. Zdi se pa, da ni daleč čas, ko bosta oba prebivalna, zlasti če bo število ljubljanskega prebivalstva naraščalo v tako naglem tempu, kakor je naraščalo dve desetletji pred sedanjo vojno.

SPORT

Še o dogodkih na dirkališču in okrog njega

Velike množice so minulo nedeljo pokazale svojo naklonjenost športnikom in že dolgo v Ljubljani — na Hermesovem stadionu pa sploh še nikoli — ni bilo toliko tisocev pripravljanih občinstva športno prireditelj kakor nedeljske jubilejne kolesarske dirke ZSK Hermesa.

Dogodek je za sedanje čase prišel še bolj nepričakovano kakor kdaj koli prej in zato ni čudno, če so bili prireditelji glede te strani organizacije postavljeni pred naloge, ki so bile pretežke za hitro in dobro rešitev. Vsekakor pa so tudi potem, ko so že morali videti, kakšne trume se zbirajo okrog tesnega glavnega vhoda in samo dveh ali treh blagajni, in vedeti, da maloštevilni ljudje pri okencih in stražniki ne bodo mogli obvladati navala, zanemarili nekatere improvizirane ukrepe za izboljšanje splošnega reda. Tako je ostal stranski vhod na jugozapadni strani stadiona ves čas zaprt in tudi pred vhodi ni bilo nobenega dovolj energičnega funkcionarja, ki bi bil za prvo silo dajal vsaj kakršna koli navodila — za pomirjenje nestrpnih obiskovalcev. Tako pa je bil pristop na prostor združen za sbo in so gledalcev s hudo borbo za vstopni listek in dolgem čakanjem, tako da so vsi ozlovoljeni — in tudi povabljeni, če ni šlo drugače — dosegli svoj prostorček na soncu šele, ko je bil spored že sredi razvoja. Te pomanjkljivosti organizacije so pri posameznikih močno zadržale sicer prijetne dojme s te lepe športne manifestacije. V bodoče seveda ni treba računati na ponovnih toliko tisoč gledalcev, za to pa vendarle vselej še na možnost, če bi le prišli.

Spored sam je slonel prav za prav na ramenu desetletnih seniorjev, kar je za dirko takšnega obsega nekoliko skromno in oddal je prišlo, da so morali tehnični voditelji krpiti tekmovalce z nekaterimi vmesnimi točkami, ki so bile bolj ali manj enolične, razen tega pa so potek tako raztegnile, da je vsa prirediteljveleka cele tri ure in pol, kar je za povprečnega obiskovalca na stojišču — in tudi na tesnem sedežu na tribuni — občutno preveč. Spored na treba v bodoče strniti na največ dve uri trajanja.

Med dirkači so se pokazali v najboljši formi Lavrič. Grabec in brata Stirna z Vrhnike, vsi Hermežani, ki so tudi zasedli vsa prva mesta v štirih glavnih konkurencah. Favorit Ilirijan Abulnar, ki je obetal po prvem nastopu za vse točke nevarnega tekmeča, se je po neuspehu v finalni dirki ugnal s proge in se pojavil ponovno šele v zadnji dirki za dirkaško prvenstvo Ljubljane, kjer pa mu vodstvo v zvezi z njegovo prvotno izjavo in odločno zahtevo ostalih dirkačev ni več dovolilo sodelovanja. Med posameznimi točkami sta najbolj ugajali izločevalna dirka s svojim izkazano borbenim obeljezjem in pa dirka deklet, ki so že tako osvojila simpatije gledalcev, pa tudi na pot so šla s takim ognjem, da jih je bilo res veselje videti od starta do cilja. Krogi, ki so jih jemale moške skupine, pa so tu in tam minevali v znanem lenuharskem tempu, da se gledalci

Herbert Steinmann: 15
Žena za stekleno steno
Roman
»Vstopi, prosim!« Petru Langeju in Da Silvi je kratko pokimal: »Kasneje se tako in tako vidimo, gospoda...«
Kajti med Heinzom Renkenom in Petrom Langenom je bil v pravkar minulih urah zrasel neviden zid, in tudi čudni gospod Da Silva se mlajšemu šefu tvrde »Renken, gradnja mostov ni zdel več tako nedolžen kakor davj v hotelu, ko sta si pri zajtrku privrkat segla v roko.
Voz je držal po živahnih, tesnih ulicah notranjega mesta. Pot ni bila dolga, ob drugačnih okoliščinah bi bil Heinz ubral bližnjico, ki sta jo bila z Ilo Dannon tolikokrat prehodila, kadar jo je spremljal v gledališče ali domov.
Koliko časa je neki že tega, je pomislil Heinz Renken, spet in spet pogledujoč Ilo Dannon, ki je molče sedela zraven zarogčena in upirala očel naprej, čeprav ta mahal ni imela druge želje, kakor da bi vedel njene misli.
Toda vprašati jo, porabiti prav minuto, ko sta bila tako rekoč po silii skupaj — ne, tega ni mogel.
Prej bi jo nemara bil — prej, a to je bilo zdaj v negelni daljavi, dasi je ležalo vmes le nekaj težkih ur.

niso mogli povsem ubraniti vtisa kakor bi bilo vse samo prirejeno.

Marsikatero kratko pomombo bi lahko še pripisali o raznih dobrih in manj dobrih straneh nedeljskega športnega dogodka v areni šišenskega stadiona, toda navsezadnje je bila prirediteljveleka domača in je najbolj prav, da vsaj vse, kar v zvezi z njo ni bilo najboljšo, ostane doma. Bili smo sami med seboj in drugič bo — upajmo — bolje! To ni brez pomena že zato, da ne bomo neprijetno presenečeni tedaj, če bo namesto 10 seniorjev morja nastopilo 100 takih in bo stadion napolnilo morja še enkrat toliko ljudi kakor jih je bilo v nedeljo.

Načelstvo kolesarske sekcije ZSK Hermesa nas je naknadno naprosilo, naj bi v njegovem imenu po tej poti izrekli toplo zahvalo vsem, ki so kakor koli prispevali in pripomogli, da so bili dirkači tako bogato nagrajeni.

Razpis

tekmovalca za teniško prvenstvo Ljubljanske pokrajine

V zvezi z večerajšjo kratko napovedjo prvenstvenega teniškega turnirja objavljamo danes podrobni razpis tekmovalca:

SK Ilirija razpisuje v dnevih 11. do 13. t. m. pod pokroviteljstvom prezidenta div. generala L. Rupnika tekmovalce za teniško prvenstvo Ljubljanske pokrajine na lastnih igriščih pod Cekinovim gradom.

Vodstvo:

Predsednik: dr. Lapajne Stanko; podpredsednik: Krek Leon; vrhovni sodnik: dr. Ernest Nagy; vodja turnirja: Božo Ravnikar; organizacija in tajništvo: Pušenkaj Vladimir in Smerdu Boris; blagajnik: dr. Egon Smerdu.

Vrste tekmovalca:

1. Prvenstvo Ljubljanske pokrajine za gospode. Prijavnina 40 lir. 2. Prvenstvo Ljubljanske pokrajine za gospe. Prijavnina 40 lir. 3. Prvenstvo Ljubljanske pokrajine za mladino. Prijavnina 20 lir. 4. Prvenstvo Ljubljanske pokrajine za gospe v dvojce. Prijavnina 60 lir. 5. Prvenstvo B. kategorije. Prijavnina 30 lir. Zmagovalci, drugo in tretjeplasirani prejmejo lepe spominske nagrade. Za mladino se štejejo oni, ki še niso dopolnili 18 let.

Kdor nastopi v kategorijah A in B, plača za vbo skupaj 50 lir prijavnine. Pravico nastopa na turnirju imajo vsi teniški igralci iz Ljubljanske pokrajine. Prijave je treba oddati z izpolnitvijo razpisa najkasneje do drevi srede zvečer. Zrebanje bo v četrtek 10. t. m. ob 19 v klubskih prostorih SK Ilirije na teniških igriščih. Vsak igralec mora nastopiti najmanj v dveh vrstah tekmovalca in je dolžan na zahtevo vodstva turnirja soditi posamezna srečanja. Spore rešuje vrhovni sodnik oz. vodstvo turnirja.

SK Ilirija.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

Voz se je ustavil, in zdaj sta stala pred hišnimi vrati, ki so s svojim bronastim trkalom tako živo obujala spomin na nekdanje dni.
V vzgibu istrenega čustva, ki ji je zdajci planilo iz otrplega, kakor v ledu zamrlega srca, ga je Ilse prišla za roko.
»Hvala, Heinz — hvala ti —«
Ta nepričakovani izbruh ga je zmedel, in hkratu ga je pograbilo, kakor da se mora braniti.
»Za vožnjo z avtom — ali za to, da sem te spremljal domov?« je rekel, delaje se, kakor da ne ve, zakaj se mu zahvaljuje. »Nu, več kaj, Ilse, saj vendar ni prvič!«
Majala je v glavo in se s smehljajem na obrazu mučila, da bi udrla solze, ki so se dvigale v nji.
»Ne, Heinz, ne zahvaljujem se ti za tvoje uslugo. Prej, pri zaslišanju — ko je komisar omenil Untermannovo grdo vedenje proti meni — takrat si mi stal ob strani — vkljub vsemu — za to se ti zahvaljujem!«
»Oh, Ilse, tisto je bilo samoumevno. A zdaj si trudna in izmučena; drugič, Ilse, drugič bova govorila o tem — in potem nikoli več. Potem bo vse spet dobro!«
Ta hip se mu je zadel prihodnost vendarle svetla in jasna. Saj je vse tako preprosto in lahko, če složno stojita drug za drugega, kaj bi jo moglo razdeliti? Tudi nji je izpreletelo obraz kakor upa-

Iz Srbije

»Naša politika se mora voditi iz prestolnice.« V navzočnosti več tisoč kmetov in mešanov je bil v nedeljo 23. julija posvečen temeljni kamen za novo cerkev v Gornji Toplici. Predsednika vlade je zastopal okrožni načelnik Dragomir Lukić, ki je v svojem govoru med drugim ugotovil, da danes ni tisti čas, ko bi se politika lahko vodila iz gozdov. Politiko je treba voditi iz prestolnice, ker se od tam najbolje vidijo dogodki. Na koncu je govornik pozval vse Srbe, naj se medsebojno pomirijo in zedinijo, ker komunizem spet trika na vrata Srbije.

Poziv na odsluženje kadrskega roka. — Srbski listi objavljajo poziv učencem državnih, srednjih in visokih šol ter njim enakih strokovnih šol, rojenim leta 1919. do 1924. in bivajočim v Beogradu in bližnji okolici, da se zaradi odsluženja kadrskega roka v sibskih oboroženih odredih takoj javijo rekrutnim komisijam. Obvezni kadrski rok traja leto dni.

Kruševac. Dne 8. julija so tu spremlili k večjemu počitku Mravljiaka Emerika, bivšega ugledega posestnika in trgovca v Vučenici. Poleti 1941 je z družino vred zapustil svoj prelepi dom. V novem kraju so ga sicer zelo gostoljubno sprejeli, a pomanjkanje in kal zavratne bolezni sta kmalu začela izpodjedati njegovo zdravje in življenje mu je ugasnilo prav, ko se je pripravil na svojo šestdesetletnico. Za prelagim rajnikim žanjivo neotlažljiva soproga Anica in trije hudo prizkušeni otroci, v skromno utiho naj jim bo, da si je pokojnik povsod ohranil svetel spomin. Naj mu bo lahka zemljica!

Tožen pogreb v Kragujevacu. »Novo Vreme« v daljšem članku poroča iz Kragujevca o veličastnem pogrebu žrtev anglo-ameriškega letalskega bombardiranja. Med udeleženci žalnih svečanosti je bil tudi tukajšnji nemški okrožni poveljnik s svojim štabom, ki je v svojem in v imenu nemške vojske izrekel sožalje. Po pogrebnih molitvah je navzočnega nagovoril okrožni načelnik Mončić Dostanić, ki je z ostrimi besedami obsodil »osvobodilno vojno Angloameričanov.«

Smrt dveh častnikov. Na beograjski pokopališču je bil v vojaškimi častmi položeno k večjemu počitku poveljnik Srbske državne straže v užitem okrožju major Božidar Djordjević. Njegovega pogreba so se med drugimi udeležili poveljnik srbske državne straže general Borivoje Jonić, njegov šef kabineta podpolkovnik Mihajlo Sekulić in načelnik personalnega oddelka polkovnik Vojislav Petrović. Ob grobu se je od pokopnika poslovil njegov šolski tovariš major Ljubliša Mikić. Major Djordjević se je rodil v Požarevacu in je končal 53. razred vojne akademije leta 1928. Služboval je tudi v I. planinskem polku v Škofji Loki. — Dne 21. julija je v borbi s komunisti padel v Ražnju komandir S. čete V. polka srbskega dobrovoljskega korpusa kapetan Sava Vujadinović. Pokopali so ga na pokopališču v Veliki Plani.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
KINO SLOGA Tel. 27-30
V originalu! V originalu!
Tobisov velefilm visokih planin!
Mogočna povest o globoki ljubezni drznega dekleta po romanu Wilhelmine v. Hillern.
Jastrebeca Wally
Heidemarie Hatheyer, Sepp Rist, Winnie Markus, Leopold Esterle.
Predstave ob 16. in 19. uri.
KINO UNION Telefon 22-21
Sijajna satira na neumni, koruptni birokratizem v predvojnih dunajskih ministrstvih.
Platno iz Irske
Borba postenega človeka proti pogubnim nakanam koruptnih židovskih spekulantov in proti bedasti birokraciji v bivših najvišjih avstriji. uradih. Otto Tressler, Irene v. Melendorff, Rolf Wanka, Siegfried Breuer, Oskar Sina, Georg Alexander, Fritz Imhof, Tibor Halmay.
Predstave ob 17. in 19.15.
KINO MATICA Telefon 22-41
Dramatično življenje skladatelja Roberta Schumanna v filmu velike glasbene kvalitete z izbornimi interpretatorji
Akordi življenja
V glavni vlogi Hilde Krahl in Mathias Wiemann.
Predstave ob 16. in 19. uri.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. — 30, za dir. in prov. tako — 50, za daljšanje naslova ali dir. L. — Najmanjši iznos za se oglase je L. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L. —, za vse druge oglase L. — 50 za besedo, za dir. in prov. tako — 50, za daljšanje naslova ali dir. L. — Najmanjši iznos za se oglase je L. 10.—.

Priporočamo

našim cenjenim oglaševalcem, naj oglase za nedeljsko »Jutro« oddajo v oglašnem oddelku »Jutra« že v petek do 18. ure, ker je iz tehničnih razlogov čisto nemogoče uvrstiti v nedeljsko »Jutro« tiste oglase, ki so oddani v naši poslovalnici že v soboto dopoldne.

Službe išče
RAZNASALKA za cvetličarstvo, kot začetnica, išče službo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20370-1
MLAJŠA GOSPA išče službo kot natakarica v boljši gostini. — Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod »Ela«. 20370-1
POSTREZNICA išče službo za trikrat tedensko popoldne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Postena«. 20413-1

Zasluzek
FILATELISTI Za blizko honorar izdelujejo albume vseh držav. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20094-3

Službo dobi
VEČ CEVLJARSKIH pomočnikov potrebuje, da imajo možnost dela na domu. Poslanja: Šava Ivan, Gallusovo nabrežje 41. Od 16.30 do 18.30. 20053-10
POSTREZNICO pošteno, od 7. do 11. dopoldne, isčemo za 15. avgust. Plača 300 lir na mesec. Zglašite se med 12. in 13. ured. Aleksandrovca 4. 202281-1a

PRIDNO DEKLE išče boljšo družino. Je lahko kuharica, ali t. k. ima, da ima veselje izučiti se pri nas. Oglasi se razvzo vromozu s 4. ured. uro popoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20315-1a

GOSP. POMOCNICA z znanjem kuhinjskega dela, prevzema blaginjske družine. Hrana in plača zelo dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20317-1a

POMOČNICA brivskega spretna takoj prevzema blaginjske družine. Hrana in plača zelo dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20317-1a

DELAVCA potrebujemo za skladišče kuriva. Izbena sprejemnem delavca za razvoz vromozu s 4. uram. Naslov v oglašnem odd. Jutra. 20399-1a

UPOKOJENKA mlajša, dobi službo kot prevzema blaginjske družine. Hrana in plača zelo dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20394-1a

DEKLE preprosto, do 17 let, dobi službo za lahka dela. Dalmatinska ul. 5. Ljubljana. 20393-1a

SLUGA za vsa dela dobi stalno službo. Radi inkasa potrebna garancija ali kavčica. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20390-1a

KMEČKO DEKLE za vbo hišna dela išče za vsa dela. Trnava cesta 12. Na. 20380-1a

KROJ. POMOCNICA za velike komade sprejem za stalno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20414-1a

Vajencinke
FRIZ. VAJENKO sprejemem takoj ali pozneje. Reep, frizer, Gledališka 3. 19897-44

VAJENKA za ključavnice obrt sprejemem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20362-44

KUPUJTE edino pri naših OGLASVALCIH

KOLO skoraj novo ugodno prod. dam. Vrazov trg 4. Vidic RUBE. 20347-6

ZIMNICO iz dobre žime, ugodno prod. Naslov v oglašnem odd. Jutra. 20379-6

OMARO dvokrilno, belo, moder. inolet, lekač, dam za protivrednoto ali prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20377-6

ZENSKO CEVLJE vidim, rabljen, 2 1/2 plo. 861, v dobrem stanju. — kupim. Alolin Prancelj, Pliska, 22. Notr. gorice. 20373-7

BLAGO za moško obleko, kočevsko, temne barve, ugodno prod. Krasovski nasip 26. Prtiljice. 20376-6

ROČNI VOZ lepe dirce, novo, na št. tri kolesa, model zaprav. ljivček nosilnost 400 kg. prod. Breg 16-1. 20404-6

MOSKO KOLO skoraj novo, z dinamom prod. Dp zelo ugodni cen. Pavšič Vencelj, Pokopališka 5-1. Mo. 20403-6

RADIO 5 cenil, nov prod. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 20402-6

MOSKO KOLO predvojno novo, prod. Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod »Model«. 20401-6

BOLJSO OBLEKO mlajš. predvojno blago, prod. — Trgovina »Uspeli«. Tržaška c. 71. 20398-6

2 KUALNIKA električna ter električna rola, možko in damsko kolo, predvojni blago, v najboljšem stanju prod. Mo. Trgovina »Uspeli«. Tržaška c. 71. 20397-6

MOSKO KOLO enokrilno in trokrlno, kar. možko sivo obleko, stari blago — prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20406-6

MOSKO KOLO in otroški sporni vozček, poseni prod. — Hrenova 16. 20396-6

KRAVO predvojno mlekarico — prod. Krušič Ivan. — Bezenškova 10. Zelen. Ja. 20391-6

SANDALE moške, platnene, št. 43 možko, rjav, usnena, št. 38, prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 20412-6

PEGE IN LISAJ Vrn zaslišivo odstrani. Albi. krema. — Drogerija Kanc. Židovska ul. 1. 19612-6

MRCES IN GOLAZEN usi, stence, bolne, šurke, molče miši, podgane, voluharje in bramerje zanesljivo pokončate s stropom, ki ga dobite v drogeriji Kanc. Židovska ulica 1. 19617-6

Kupim
RJUHE kape, blazine prevleke in drugo posteljnino, stalno kupim. Holodvorska 7. 19957-6

SPORNI VOZICEK vasko antikvaricno, revsko knjigo, revsko, časopise, posamezne odseke kot tudi stare listine kupim in najboljši plačue. Knjiž. g. Inez Dolžan, Ljubljana. Svirarjeva ulica 6. 4-407-7

SPORNI VOZICEK lep, kronan, kupim ali zamenjam s protivrednoto, nestrojo v blagi. Juhant Franc, Tugomerjeva 29. ogl. odd. Jutra. 20350-6

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob prerani smrti naše nepozabne soproge, mame, stare mame in tače, gospe

Burger Matilde

z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje in jo spremlili na njeni zadnji poti, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 14. avgusta 1944 ob 8. uri v cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, 8. avgusta 1944.

ZALUJOCI OSTALI

Heinz Renken je stal kakor omamljen. Vsega tega kratko in malo ni več razumel. Njene besede so mu rojile po glavi: »Kako malo vemo drug o drugem!« Kaj so pomenili njeni namigi, njeni polovični odgovori in njen molk?
Heinz Renken je nehotne pomislil na to, kar je bil dopoldne doživel s Petrom Langem.
Tudi tam zgolj molk, ogibanje in izmičkanje —
In k temu še Untermannova zagonetna, nenadna smrt!
Kakšna nevidna, usodna veriga se je zadrževala okrog njih vseh?
Koga bo že zadavila, koliko ljubezni, prijateljstva in vere bo še zadušila? Občutek strašne, neznanne groznice, ki je bil prevzel ravnatelja Hassberga med razgovorom z Ilo Dannon v njegovi zasebni pisarni, se je zdaj polastil tudi Heinzu Renkenu.
Heinz prvega solca, ki je bilo pravkar zmagovito pregalno deževne oblake, sredi mnogoljudne glavne ulice v Hagenbrücku ga je izpreletavala mrzla groza — napadala ga je slutnja, da je vse to šele začetek — samo začetek —
Ilse Dannon je prav ta mah trdo obrnila ključ in zaklenila vrata svojega malega stanovanja za seboj.
To je bilo poslednji napor njene volje. Bila je na smrt izmučena,